

УМАЊЕЊЕ ЖИВОТНЕ АКТИВНОСТИ И УМАЊЕЊЕ РАДНЕ СПОСОБНОСТИ

Због губитка, оштећења или онеспособљености појединих органа или делова тела, код оштећеног долази до ограничења покретљивости или отежане нормалне активности организма, па он не може да врши или само уз појачане напоре може да врши опште животне активности; накнада нематеријалне штете због умањења животне активности је нешто сасвим различито од накнаде штете због умањење радне способности.

Из образложења: Првостепеном пресудом је између осталог делимично усвојен тужбени захтев тужиоца за накнаду душевног бола због умањења животне активности. У образложењу пресуде наведено је да тужилац трпи душевне болове због умањења животне активности које се огледају и у томе што је тужиоцу смањена радна способност, а што је утврђено из налаза и мишљења вештака медицинске струке. Другостепени суд одлучујући по жалбама парничних странака те по службеној дужности пазећи на правилну примену материјалног права, налази да је став првостепеног суда у том делу побијане одлуке погрешан. Наиме, приликом одређивања медицинског вештачења треба правилно да дефинише шта је предмет вештачења и на која питања вештак треба да одговори из области које нису у домену знања лица која нису лекари одговарајуће специјалности. Ако вештак изађе из домена својих компетенција или се изјашњава о околностима које нису релевантне, задатак је суда, наравно и странака, да га усмере да одговори на оно што је везано за предмет вештачења. Конкретно да би се одлучило о накнади нематеријалне штете за душевни бол због умањења животне активности, потребно је утврдити које повреде је оштећени задобио и које су трајне последице задобијених повреда, одн. да ли се и како оне манифестују на умањење животних активности оштећеног. Те активности су : кретање, обављање свакодневних радњи везано за исхрану, бављење спортом, читање, обављање послова у кући, дакле то су радње у задовољавању обичних, редовних, свакодневних потреба и интереса. Овакве радње лице код кога постоји умањење животне активности обавља уз појачане напоре, који су већи или мањи и управо зависе од тежине последица које је повреда оставила. Дакле, због губитка или оштећења или пак онеспособљености појединих органа или делова тела, код оштећеног долази до ограничења покретљивости или отежане нормалне активности организма, па он не може да врши или само уз појачане напоре може да врши опште животне активности. Ово проузрокује душевни бол и због тога се оштећеном досуђује новчана сатисфакција. Умањење животне активности се најчешће исказује процентуално, али је још важније од тога описати у чему се оно огледа. Накнада нематеријалне штете због умањења животне активности је нешто сасвим различито од накнаде штете због умањење радне способности. Ово друго је вид накнаде материјалне штете и огледа се у умањењу стицања зараде, коју би оштећени остваривао по редовном току ствари да није повређен.

(пресуда Основног суда П 1020/10 од 16.02.2011. год и решење Апелационог суда у Новом Саду Гж 3021/11 од 09.02.2012. год)